

ქართველი

№ 1

ყოველ-კვირეული სალიცერაცურო კართველურების ურნიალი

№ 1

მოუწოდებთ პატივურებულ თანამშრომლებს, რათა ხელი ზეუ-
წყან ჩვენს უზრუნველყოფას და მაგვაწოდოს მასალება.აღ რე სი: თემის მუხრანის ული 12 და უკანი მუხრანის ული
„ЛАХТИ“.

ტარას შევჩენკო

ერთმა საუკუნეები განვლი მას ზედევ, რაკ დაიბადა უკრა-
ნელების დადგენული პოეტი შევჩენკო.
ტარას გრიგოლის ძე შევჩენკო და-
ბადა 1814 წლის 25 თებერვალს, კი-
ვის გუბერნიის, სოფ. „მოხრანუაში“.
მისი მამა იყო ყმა მებარინის ენგელ-
გარდერას. თავისი ბავშვობა მომა-
ვალმა დიდებულმა უკრაინელმა ყმო-
ბაში გაატარა. ათას წლისმდე დაპკარება
მამა და ნათესავები. მიებარა სოფლის
სასწავლებელში. მალე მასწავლებელ-
მა თანაშემწედ დიიყნა. შევჩენკო უნ-
და დახმარებოდა მოწაფეების გაშე-
კვლაში. შევჩენკო მალე მოშორდა ამ
„თანამდებოსას“, და მეტობა და-
წყო. მეტობა ამასც მალე დაკარება
თავი. შემდეგ მუკემაობდა, მაგრამ
მალე ისევ მღვდელობას მიჰყო ხელი.
ახალი მასი პატრიოტი საქმეს სერი-
ზულად მოეჭყრა, შევჩენკოს ნაჭი
შეატყოდა და დაპკარდა სწავლების, მხო-
ლოდ მოსთხოვა მოწმობა მებარენე
ენგელგარებულის. შევჩენკო მიგიდა
შებატონებს მოუზავონ, მაგრამ უკა-
ნასკნელმა მზარეულას თან, შემწედ
დასტოვა ბატონიან. შემდეგ ოთახის
დამუაფებლად გადაქვიდეს. მისი ბა-
ტონი ხშირად მოგზაურობდა სხვა და
სხვა ქალაქებში და შევჩენკოც თან
დაპყვიდა. პეტერბურგში შევჩენკომ შემთხვევ თ გაიცნო უკრაინე-
მაგრამ მისი სიცუაცხლის დღის უკავ დათვლილი იყო. იგი გარ-
ლი მატვირი სოჭენა. ამ შეხვედრამ გადასწყვიტა მასი ბედა. მე-

ბატონებაც შეამჩნა ნაჭი და დასტოვა ხატვის შესახვადლად. პე-
ტერბურგში შევჩენკო სწავლობდა სამხატვრო აკადემიაში. ამავე
დროს ეკუთვნის მასი პორფერი ლექ ქიმი. მას უკავ ბევრი მეგრ-
ბარი ჰყავ და ამ მეგობრებას რევიტ 1870 წლის გამავიდა პარ-
ელი კრებული მასი ლექიებისა, რო-
მელმაც შეგენერას სახ ლი გაუთქვა.
უკანასკნებში ამ წიგნია დიდი ალ-
ფრითოვანება გამოიწვია. 1845 წლის
გან დასრულა სამხატვრო აკადემია და
სამუზეულო ში გაემგზავრა. აქ თრი-
წლის განმვლეობში თითო მის მთელი
უკრაინა შემიარა.

1846 წლის კიევში დაარსდა ფარუ-
ლი ორგანიზაცია „კირილე მეთოდეს
მმობისა“, რომლის მიზანი იყო სლა-
ვიანუა ყველა ერებისაგან ერთ ფე-
რატოული სახელმწიფოს შექმნა. კავ-
შირის წევზები გახცევა; და შევჩე-
ნკოც როგორც შეთქულების მონაწი-
ლე 1847 წ. გადასახ ლექ და ჯარი-
კუად ჩარიცხეს ორენბურგის გუბერ-
ნიაში. მას ალექსანდრეს წევზე და ხა-
ტვა. ამ გადასახ ლებად ისე ძლიერად
იმაქმედა პავტზე, რომ ბოლო ხანებ-
ში პავტმა სმი მიკუთ ხელი. ამდროს
კა მისი მეგობრები პეტერბურგში ყვა-
ველ ღანხეს მატობდნენ, რომ პავტი
დაებრუნებინათ ციმბირადან. 1857 წ.
სამხატვრო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენ-
ტის ტოლის ტოლის და მისი მეუღლის
ოხავით პავტი განთავისუფლება.
დღის უკავ დათვლილი იყო. იგი გარ-
ლი 1861 წლის, 26 ოქტომბერს.

რომ გაზეთი შეეხო, მის მეუღლეს კერძო ცხოვრებას.

სხვის წერილის წაკითხვა საფრან. გეორგი დიდ დანაშაულად ითვლება.

სხვის წერილის გამოქვეყნება მით უმეტესად უფრო დიდი დანაშაულია.

განრისებულმა პარიზელმა ქალმა მოჰკლა რედაქტორი.

გულ-ნატკენმა მინისტრი კაიომ იმავე დღეს სამსახურს თავი დაანება.

დიალ, აკი მოგახსენეთ, არა ჰგავს ჩვენი საერო განათლების მინისტრი კასსო საფრანგეთის ფინანსთა მინისტრს კაიოს და არც მისი მეგობარი ქალბატონი არ ჰგავს მადამ კაიოს.

ესეც კია: არც რუსეთი ჰგავს საფრანგეთს.

შეგვერდნის.

ესიკას უბედურება (ს ც ე ნ ა)

იმე, ლმერთი დააქცევს და გადარეცხავს სიკოლიეს ოჯახს, იმან უბედურება გადამკიდა, ჩემთვის დაუუჩებულს ადამიანს. იმე, იმე, რა მიქნა, თქვენი ჭირიმეთ, რა მიქნა ამ ოჯახამოსაკუპრავება!

ერთი მინჯლაყული, დავარდნილი ძლაბი ყავს, ვაი, იმისი კუბი, მეყიდოს. ბრატია ლომიძესთან ქუთე სს, იმან მე ცოლი გადამირია.

ამ დღეებში ქუთეისს წერთოა სიკოლიე და მისი ძლაბი ყვაჭიჭა, საყიდლებზე. გვიხედე თქვენი ჭირიმე და მესამე დღეს ქე ამევილნენ.

ვაი, რათ არ ჩაკვდენ იმ ქუთეისში, თუ ჩემდა მოსანელებლად ამე ვიდოდენ მამა და შვილი?

მევილნენ თქვენი ჭირიმე და მეიტანეს ფართლები, ნასკები, პირკლები, შლაპება, მარა რა შლაპება, არ იკათხავთ? როგორც ორბის ბუდე. წინ კაი ტაროიან სიმინდივით ქონდა გარიყინებული რაღაცების შტო. ახლა პალტოს არ იკათხავთ? გამოსახული ურწმუნოს საბანს მოგაგონებდა. პოლსაპოშკი? — ფონცკის, კაი ნაგაზი ძალის თავის ხელა ქონდა. ცხვირი, იგეც ძველ ორლობებავით იყო მინგრეული!

გავარდა ხმა, სიკოლიეს თავის ქალიშვილისთვის სულ ფონცკური, ამერიკანწული საცხელები უყიდნიათ ვადასულა ნატალია, ჩემიცოლი, უნახავს, მარა ჭირიდან კიდა შერყეულა.

შევედი სახლში. დამხვდა ჩემიცოლი გაბლიზინებულ ხასიათზე. სიახლოვეს არ მიმიკარა. „შენ დედაბერი ხარო, დათვი ხარო, ვირი ხარო“ იმე, მომაყარა და მომაყარა ცერცვის კავალივით. მე ვრფიქაუ, ნამდვილათ ჭირა შეეშალა ჩემიცოლს-თქვა.

დედა-კაცო, უქმური ხმა არ შევყრია თქვა. — „უქმურიც შენ დაგეტაკა და გოცირიძის ავტონომილიც. შენთან ვერაფერი სიამოვნება ვერა ვნახეო, სულ თვალმტირალი ვაგლივარო“. იმე, იმე, ამევიდა სისხლი ყორიტაში. რა გინდა, რა გაკლია დედა-კაცო-თქვა. „რავა რა მაკლია, შე სასიცდილეო, გლოხა სიკოლიეს ძლაბმა უნდა ჩემიცვას ახალი ფონცკის ამერიკანწულით და მე ამ კანკებით ვიყო ამ კარგ დღესას-შაულებზეონ!“

იმე, იმე, ამევიდა სისხლი ყორიტაში. რა გინდა, რა გაკლია დედა-კაცო-თქვა. „რავა რა მაკლია, შე სასიცდილეო, გლოხა სიკოლიეს ძლაბმა უნდა ჩემიცვას ახალი ფონცკის ამერიკანწულით და მე ამ კანკებით ვიყო ამ კარგ დღესას-შაულებზეონ!“

იმე, რომ დამეტაკა თავის კონტოლში, ზაფრა ჩხილებში გამებელნა. ქე მიგხთი, რაცხა უბედურების ჩარის ტრიალობდა ჩემს თავზე. მაგრამ ქე რა მექნა, რომ მეყვირა, ვარებანს მომცემდა და რაღა მექნა ამ ზამთარში? იმდენი იხვანხვალა, იმდენი იჯაჯლანა, იკრუსუნა, ქე ჯარი, რომ მასესხებია მამასისხლათ ალექსიიდან ოთხი წითელი თუმნიანი და მესამე დღეს ქუთეისს იმი მარგოვია თავი. შევედი გრიქუროვის მაღაზიაშიდ, მაგრამ რას შეხვალ, ან საშეხვალ უკითხს საღლეტ ალაგას!

შლაპები რა ფონცკის გინდა, ძველი და ახალი, ზოგზე თელი ტარაველი ყურძენი ეკიდა, ზოგზე ძირიანი ატამი, ვაშლი. ჭკუა კიდა შემერყა. არჩია, არჩია, არჩია, ერთიც არ მეეწონა.

„წინ რომ გაშტრინქინებული აქს, ის მინდაო“, რავარც იყო

ამოარჩია ერთი ახალციხური ძარის მსგავსი, ჩამეიმხო თავზე, ჩემიმალა ფეხებიანებ შიგ, წინ უშველებელი გაშტრინქინებული ფრთა ჭინდა. ვინ მაცალა, გახვევს სტრაფათ, მარდათ, კარგათ, კაი კეკალი ათი მანეოც დათვლევის ნალდათ, ამომიდვეს ლლიავში და გავყევი უკან ჩემს ამშენებელს.

შევედით პოლსაპოშკის ფაბრიკა. ში. იქც არჩია, არჩია, მაგრამ არც ერთი არ მეეწონა. ახალი ფონცკის მინდაო, წევერ ფსხვილათ. აპა, ესეც წვერ-ფსხვილათ, მოუტანეს ერთი მინგრეული პოლსაპოშკი. პო-პო-პო, ეს არისო. გულ-გასიებული შევსკეროდი ჩემს დოკლათს, ჯავრისაგან გარიკინებული ვიდექი. გამომძრობა ქესა, ამერლ წითელი თუმნიანი და მიაპერტყა უკრაინცოვს. რაღა მექნა გავჩუმდით.

ეხლა შევიდა ვიღაც ვართანოვიათ, ისეთი ჩემი, ყუჩი მოარშიყე ყოფილა, რომ ტატლიბის ფაბრიკანჩიკი გვგონებათ. აარჩია საპალტოვე, რაცხა ყვითელი საზიზლარი სანახავი. ახლა გამართეს ურული ვაჭრობა: მე გული მისკდებოდა, რომ ვაჭარი აბაზიანივით ყვლიპავდა თვალებს ძირის, მაგრამ შემეწია ღმერთი, გოუგე ხრიკი. თურმეთ ჩემ ცოლზე სულაც არ იფიქრავდა. სხვა მუზა უტრიალებდა თავში, ქალები სულაც არ ყვარებია, ისეთი უმანკო და უზღდელი კაცი ყოფილა. ამასობაში ვიღაცს აკოშკაში თვალი მოკრა გარეთ მიმამვალს და გარეთ ეიძანდა. იგიც მომცილდა, ვაჭრობაც გათავდა, ჩემმა ცოლმაც დაყაბულდა. შოუკრეს, ამომდვეს ლლიავში. გვასწავლეს პრიკაშიკებმა, ვიღაც შეიღვია არისო, „უფლოსია“ მივედით, გაშინჯ-გამოშინჯა, დაადვა ლარი, გაბლიანა და ერთ საათში ფხრიწინ-ფხრიწინი დაწყებია. ჩემმა ცოლმა ორი არშინი მეტი წამეილო, ეგებ ვასიკის საპალტოვეც გამევიდესო, მაგრამ არ შეგვამოსთ ჭირმა, ნუკულ წიც არ გაღაარჩინა. შეაზვაა და იაშიკში გადააყდა, რას ვიტყული,

სუსსიანი აშენი

◆ ტფ. ქართული „სამეურნეო ბანკის“ დირექტორი საყოველთაოდ აცხადებს წევრთა საყურადღებოდ, რომ ახლო მომავალში დანიშნულია საგანგებო კრება. განსახილველია შემდეგი საგნები: მოსახლეთა ჯამაგირების მომატება და შტატის გადიდება, რადგან ეხლანდელი მოსამსახურები ველარ ასდიან ანგარიშებს. ამასთანავე გასანაშილებელია წარსული წლის მოგება, რომელიც შესდგება მილიონ-ნახევარ მანეთისაგან.

◆ როგორც ქართლიდან გვასტყობინებენ, იქაურ თავად-აზნაურობას გადაუწყვეტია, გაპყიდონ უცხო ხალხზე ის მამულებიც, რომლებიც კი დღემდის გადარჩენილა. აღმას ფულით აზრადა აქვთ გახსნან „რესტორანი“, რომლის გვერდით მოწყობილი იქნება „კლუბი“ ზურნა-საზანდარ-არლინით.

◆ სოფლის მამასახლისები, ნაცვლები, სუდიები, ჩაფრები და გზი-

რები ძალიან დაუმშუბრებია სოფლად გაჩენალ ფრინველებს ჭირს, რადგან მოაკლდებათ ცივ-ცივი დედლები.

◆ როგორც ხმები დადის, ჩვენს გამოჩენილ ისტორიკოსს ბ. კაკაბაძეს იმ ჯორის ნალი იღმოუჩენია, რომელზედაც ვალაამი იჯდა. ამასთანავე ბ. კაკაბაძეს ნამდვილ წყაროებიდან გაუგია, რომ შოთა რუსთაველი თამარის დროს კი არ ეკუთვნის, არამედ უძველეს დროს, ესე ივი, ნაბუქოლონოსორის დროს.

◆ ჩუღურეთში, მეპურე ვასილუქა ოუსიშვილს გაუხსნა ლანდლე-გინების კურსები. ამისათვის ვურჩევთ მისსავე ამქარს მიმართონ მას.

გულგური და ჟორანი

(იგავი)

ბულბულს ბარტყებისთვის პეპელა მიჰქონდა. მცს დაქერის დროს ფრთაზე ცოტა მაყვლის წვენი მოსკებოდა და შავად აჩნდა; ბულბული ამას ვერ ამჩნევდა. გზაზე ყო-

გო თინა და საბა. მისი ქონება შესდგებოდა გვერდზე წამოქცეულ ქოხისა, ერთი დღის მიწისა და პატარა ბოსტანისაგან. ერთი საკვირველი თვისება ჰქონდა ბეროს. თუმცა მეოჯახეც იყო და თავისთვის არაუშავდა-რა, მაგრამ ოჯახს იგი სულ არ უდგებოდა, იგი სულ ვენახში ტრიალებდა და გულმოდგინედ მუშაობდა. ზამთარ-ზაფხულს დაუქმებში სუქმე დღეებში სულ ვენახში ატარებდა დროს, რომელიც დაშორებული იყო მის სოფელ მაყლოვანიდან ხუთა-ექვსი ვერსით.

— კაცი, რა სულ ემაგ ვენახს მიჰქორებიხარ, მაგის მეტი არა გაბაზია-რა? დაამუშავე ბოსტანი, მიწა და შენთვის იქნები. — მრავალჯერ შეუნიშნავთ მეზობლებს.

— არა, თქვენი ჭირიმე, არა, ვენახს როგორ დავანებებ თავს! — იტყოდა ხოლმე ბერო...

ბერო განთქმული იყო სოფელში, როგორც მუყაითი მომუშავე და ალალი მარჯვენის პატრონი.

რანი შემოეყარა. მან ბულბულს ახედ-დახედა და მიაძახა:

— დობილო! ფრთაზე რაღაცა შავად გაჩნია, სად მოვეცხოვ?

ბულბულმა ფრთაზე დაიხედა და მხოლოდ ახლა შენიშნა მაზე შავი წერტილი მაყვლისა.

— როცა ბარტყებისთვის ამ პეპელას ვიჰერდი, ალბად მაშინ მოვეცხოვ! — მიუგო ბულბულმა.

— უჯ, რა საძაგლად გაუშნოვებს საძაგლი რამ არის შავი ფერი, ეცადე მაღე მოშოროვ! — უთხრა ყორანმა.

— თუ ჩემ ფრთაზე ბეჭვის ოდენი შავი წერტილი გეჩითირება, ერთი შენს ტანზეც დაიხედავდი! — სიბრალულის კილოთი მიუგო ბულბულმა.

ყორანმა თავის ტანზე დაიხედა დარცხვენილი გზას გაუდგა.

ა. ფ - ია.

ა ლისებისა უდა იყოს უზრნალისტი

უზრნალისტმა უნდა შეითვისოს მოთმინება ვირისა და მისებრ მოთ-

— ვენაცვალე, ბერუს მარჯენა! — იტყოდნენ სოფელის მოხუცეულები.

მუშაობდა ბერო და თან შემოსახებდა:

აი, ივანე, ივანე,
ვერ ამოუხველ სევდასა.
კლდეში ჩამოეხე ურემი —
კაცი ვერ გადიხედავსა!.. და სხ.

II

გათავდა ავესტო. დგება სექტემბრის ფერ-წასული დღეები. მზეს ძალა ეკარგება. მისი ცხოველი სხივები ველარ თბობენ მის დამშუბრებულს გულს. მოიწყინა მზემ, მოიწყინა მიწამაც... სოფელს შემოდგომის ნისლი ჩამოაწვა... მოსწავლენი, რომელიც ამხარულებდნენ მოწყენილ სოფელს, ისინიც გაიკრიფენ ქალაქში, თვისი მოვალეობის აღსასრულებლად. დალონდა სოფელი... მაგრამ ამ დაღონებასაც სიხარული გოსდევს... სოთელში რთველია... გაფაციცებით ჰერეფენ ვენახებს და თან მხიარულად მდერიან...

გერთ ტემპიშვილი

(სურათი სოფელის ცხოვრებიდან)

I

ზაფხულია. ცაზე ერთი ღრუბელის ნაკერიც კი არა სჩანს, ისეა მოწმენდლი. შუადღის სიცხე ჭეუთავს ყველაფერს. ნიავი, ცელქი, შიკრიკი მთებისა, აღარ სრიალებს მთის ცის გულმკერდზე. დადუმებული ყველაფერი. ყველა არსი დაუტყვევებია მზის მადლიან და ცხოველმყოფელს სხივებს. ბუნების დუმილს, ოდნავდა არღვევს მდ. ი—ს შეუილი. მდინარის ნაპირებზე გაშენებულია სოფლის ვენახები, რომელშიც ერთი ამ ვენახთავანი, ეკუთხის ბერო ტბელიშვილის.

ბერო არის შეახნის კაცი. მიმზიდველია მისი ჩასხმული და ძარღვიანი ტანი... შუბლზე დაჩნეული ნაოქები ამოწმებენ, რომ მისი წარსული შეერთებული ყოფილა ლუკმის ძებნაში. ბერო გარტქმული იყო სოფელში, როგორც მუყაითი მომუშავე და ალალი მარჯვენის პატრონი.

მინებით უნდა იღაზლაზოს, როცა მათრახისა და სახრის ჭიხაშები მოესმის; უურნალისტი უნდა ედრებოდეს აქლემს, რათა ამდენიმე დღე უსმელ-უჭიელი გასძლოს და იმავე დროს აქლემისებურის თავ-აწეულ ამაყობით უნდა ვიღოდეს გაზეთის უდაბნოში. უურნალისტი უნდა ჰქონდეს მეძებარ ძალის ანონსა, რათა მაშინვე იგრძნოს სად და რა სოროში იმალება ნადირი და მხეცი, უნდა შავარდენის ჭირეტა ჰქონდეს, რათა ოღონიშინოს მტერა და მავნე; ხშირად თხუნელასავით მკვდრათ აჩვენოს თავი, როცა მის თავზე რაიმე უბედურება დატრიალდება, უურნალისტმა კუს სიარულიც უნდა შეისწავლოს, რათა არავინ. შეამჩნიოს, რომ თუმცა წყნარად, მაგრამ მაინც წინ მიდის, ხშირად როცა საჭირო იქნება ხელიკისავით ფერი უნდა იცვალოს, ფრთხილად და ცეციტი უნდა იყოს, ვით ირები და იმავე დროს მაიმუნადაც უნდა იქცეს, რათა ყველა-

— აქეთ კალათა!.. აკიდო!.. აპა, აკიდო!—ისმის ხმაურობა ვენახებიდან.

ბეროსაც დღეს აქვს რთველი. მის მხიარულებასაც საზღვარი არა აქვს. თორმეტი წლის ჟმაწვილს დაემგზავსა იგი. ჯარასავით ტრიალებს და მხიარულად მიარბენინებს კალათებს გოდრებთან... მის მეულეს სალომეს აღლაცებას საზღვარი არა აქვს. იგი გვერდში იმოსდგომია ქმარს და ამაყობს მისი მარჯვენით. და მართლაც საამაყოდ უნდა ჰქონდეს ბეროს მარჯვენა... აბა შეჰქედეთ პატარალსავით მორთულ-მოკაზულ ვენახეს!? განა ყველა ამას, გაკეთება არ უნდა!?. და კინ შესძლო? - სულ ბეროს მარჯვენამ, მარტო ერთმა. მას არავინა ჰყვანდა დამხმარე მუშაობაში.

III

ვენახებში რაღაც ხმაურობა და წივილ-კივილი ასტყდა: „აი, შეძალო, შე არაბზადავ, არა გრცვენია!“ — გაისმოდა გულ-საკლავი სიტყვები.

სათვის მუდამ მოლიმარი და მხიარული იქმნეს.

დ ე კ ე შ ა

(სიკინჭაფას სააგენტოსაგან)

საჩხერი. ცონბილი „ლევანდი მოაწეული“ გაფაციცებით ექებს „სიკინჭალის“; მპოვნელის პრემიათ დანიშნულია ვანკას დუქანში გამობრუება.

დიდი ხნის მოლოდინის შემდეგ, როგორც იქნა დაიწყეს ხიდის კეთება; როგორც ამბობენ ხიდი ორ სართულიანი იქნება, ზედა სართულში ადამიანები ივლიან, ქვედაში კი ურმები.

ამ მოკლე ხ.ნში მოხდება „მოპარუსკე“, ქალ-ვაჟთა გრანდიოზული მიტინგი; მიტინგზე ლევანდი წაიკითხავს რეფერაცის „უხავოსტოვანი“ და მისი მნიშვნელობა.

საჩწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან, რომ ადგილობრივ ქალების პროგიმნაზიას „ფუნდამენტად“ ერთერთ, „მოცემიალე“ ყმაწვილს ჩააყოლებენ.

გეო დადიოდა ვენახებში და ვალში პატარალებს ართმევდა მთელი წლის საჩხო-საბადეებელს. გეოს ბუხრის ქუდი ჩამოეფხატა, გამოეშვირა საზღვარი ლიპი და ვენახებს აწერენებდა ბოქაულს.

— აი, აქეთ წამიბანდით აქეთ, ბ-ნო ბოქაული! — უჩვენებდა გამხიარულებული გეო სასამართლოს პოქაულს ბეროს ვენახეზე — აი, ამ კაცზე ხუთი თუმნის აღმასრულებელი ფურცელი და უნდა აუწეროთ ვენახი.

გეო ამალით შევიდა ვენახში. ბეროს ფერი ეცვალა. პატარა გოგოები დაიმანენ. სალომე თავსახვავა მოიხვია და ქმარს ამოუდგა გვერდში.

— აბა, უნდა წავილოთ ყურძენი, იძლევი თუ არა? — შეეკითხა გეო მიბნედილ ბეროს და თან ჩაფრებს რაღაცა ანიშნა.

— ნუ მღუბავ, შენი ჭირიმე, დამაცადე, აგრემულმერთი გადლეგრძელები. ნუ იზამ მაგას შენი ჭირი-

(ჩელის სააგენტოსაგან)

დ. სუჯუნა (სამეგრელო). კაცი კიარა, სპილო ვერ იძვრება აქაურ გზებ. ზე გაზაფხულზე მოელიან გზის კეთებას, როცა პალიასტომი და რიონი ამოშრება.

ცოლი. კაპარვინაის პირზე პირდია ყრიან ხერხის მანქანის პატრონები, რადგან ტყე უკვე მოთავდა. მოელიან ებრალიძების ტყის ამოგლებას, მაგრამ მანამდის ბევრი ტურა დაიღმუვლებს.

საჩხერის ვაჭრების
გაქი-გუქი

„მამედმა“ სთქვა: რაც მინდოდა ავისრულე სურვილიო, ყველამ იცის რასაც ვიტყვი არ იქნება ტყუილიო; ყოფილმა მღვამ, ღარიბმა შევიძინე ქონებაო. (მისი მიზეზი ის არის რომ დაპარებე გონებაო), დავივიწყე ღარიბები ჩემი ყოფილი ძმებია,

მე!.. შეიბრალე საწყალი ოჯახი!.. ემუდარებოდა ბერო.

ბოქაულმა უბრძანა ჩაფრებს, რომ გოდრებისთვის ეპატრონებინათ. სალომე გაიკუა გოდრებთან და ზედ გადაეფაფრა.

— არა, ჩემის ცოცხალის თავით ვერ დაგანებებთ. — გაჰკიოდა გამწარებული სალომე.

— პატივი მეცით, სვინდისი იქონიეთ. — იხვეწებოდა გაშმაგებული ბერო.

— კნიაზჯან, რად გაწუხებს, უთხარი გზირებს, რომ მოგაშორონ ეგ კაცი.

— გზირებო! — შეჰქეირა ბოქაული — მომაშორეთ ეს წყეულები.

— გზირები მიჰვარდნენ ცოლქმარს და გაშმაგებით დაუწყეს ცემა.

ცოლქმარნი ჰქონესოდნენ... გზირებმა მოავლეს ხელი კურძენის გოდრებს. დაუდეს ურემზე და გასწიეს... სალომე და ბერო ვეღარ არაფერს ჰგრძნობდნენ. ისინი გაყდა ჩემულნი ზმულდნენ...

მე იმათი აღარ მესმის
გაჭირვებისა ხმებია.
დღეს ჩემია მხოლოდ ისა,
ვინც ჩემსავით სქელია.
„კნიზჯანებს“ ვენაცა
იმათ მივეც ხელია.

„სანომ“ უთხრა: შვილოჯან,
რაზე ცხარობ მაღ-მაღ
თუ სათქმელი რამე გაქვს,
ცოტა მანც დამალე.
ხომ მიყურებ აგრ მე,
როგორ მოვრთე საქმეო;
არაფრისა არ მქონებ
სახლი გადავხლოართეო.
ჩემზე გლახას, გაფუქვნილსა
ვერ ნახავდით ვერვისა,
მაგრამ „ყობი“ გავჩახრე
და შეძძლე ვარ ბევრისა.
ათასამდის „ლისტი“ მაქვს,
ვექსილს ხომ თვლა არ აქსო,
თხოვნის წერით დავითხა—
მოსვენება არ აქსო.

ამ დროს „აღა“ მოფორთხდა
მოახსენა ნელაო:

IV

საღამოთი ბოქაული და გეო სოფ-
ლის დუქანში ქიფობდნენ.

— მოიტათ ლვინო, სველი ხელა-
და, აქეთ! — ორიალებდა და გაჭიო-
და გეო...

იმას ბანს აძლევდნენ შეზარხოშე-
ბული გზირები.

— გეო მინასიჩ, ერთა გვიამბეთ,
საიდანა ბრძანდებით თქვენ? დაკითხა
სასამართლოს ბოქაული.

— მე კნიზჯან, თვით არ ვიცი
სადაური ვარ. გამიგონია, რომ დედ-
მამა მყოლია ოდესმე, მაგრამ დამ-
ხოციან, შემდეგ ცხონებულ ბებია-
ჩემს ჩემი თავი სირაჩხანაში მიუბა-
რებია, იქ კარგა ხანს ვიყავი. მერე
კი, როდესაც შემისრულდა ყავლი,
შევაგროვე საკმაო თანხა და გავს
წიგ ამ ტუტუც ქართველების სოფ-
ლებისკენ. აქ ბევრი ვიშრომე, ვიწ-
ვალე, ჩარჩობა დავიწყე. გავასესხე
ფული სარგებლით, ჩამოვართვი
ბევრს ვენახები, მიწები და ბოლოს
კაი მზვარიც გავიჩინე. ეხლა კი კნი-

ეხლა მეც გამიგონეთ
რომ მოგიყვეთ ყველაო...
სწორედ ოცი წლის ვიყავ,
რომ მომიკვდა მამაო
თვალი არ შემუშრობია
ცრემლმა ლოფა ნამაო.
დავრჩი, ობლათ წყეული,
არვინ გამიკარაო.
მხოლოდ ერთი გამიჩნდა
იმან დამიფარაო,
თვის სახლში დამიყენა,
ცოტაც შემიყვარაო.
„ბუჩქისაც“ იძლეოდა
კერძოთ ხანდისხანაო.
ჯიბე ნელ-ნელ გავისქელე
გავხდი „კუპეცი გილდისა“
(სიმზიდრეც, რომ მემატება
რაც კი დროება მიღისა).
სწორედ ამ დროს დავივიწყე
ჩემი ეროვნებაო,
ქართველობა რათ მინდა
ვიცი გემოვნებაო.
აგრ ჩემს ღიპს შეხედეთ,
ღორის გეგონებაო
ახლო მახლოს ლარიბნი
„ჩუმათ“ მემონებაო.

სიკინჭალა.

აზ, მთელი სოფელი ჩემს ხელშია
და ბზრიალასავით ვატრიალებ. ჩემ-
მა მზემ, კნიზოჯან, ისე ვუყურებ
სოფელს, როგორც ნამდვილი შიმა.
თუმცა ზოგჯერ გამაჯავრებენ ხოლ-
მე, მაგრამ ეს ხომ არაფრია!..

— ყოჩალ, ყოჩალ, ჩემო გეო!
მაღლიანი კაცი ყოფილხარ! — ეუბ-
ნებოდა ულვაშის სწორებით ბოქაუ-
ლი.

— მაშ ესეც შენი სადღევრძელო
იყოს! — შესძახ უცად ბოქაულმა და
დასცალა სავსე ჭიქა.

— ღმერთმა გადღევრძელოს გეო
მინისიჩ! — შეჰყვირეს ერთხმად გზი-
რება.

— მაღლობთ გენაცელეთ, გმარ-
ლობთ. — წამდაუწუმ იმეორებდა
გეო.

V

ბერუს ოჯახი კი ამ დროს მო-
სთქამდა თავის უბედურებაზე. ბე-
რო სტიროდა ჩუმად, სალიმე გა-
ბევრს ვენახები, მიწები და ბოლოს
ჰკიოდა და გოგოები ბანს აძლევ-
კაი მზვარიც გავიჩინე. ეხლა კი კნი-

ურ-მოპრელი სუბარი

— ომიანობის არა ისმის-რა, ბა-
რუნო ფილოსოფოსი?

— თქვენ ცოლიანი ხარ, თუ
უკოლო?

— უკოლო ვარ.

— კიდევაც იმიტომ კითხულობ
უმის ამბავს. ითხოვე ქალი და მე-
რე სხვას აღარ დაეკითხები.

— მეგობარო, რადა ხარ მოწყე-
ნილი?

— ჩემი ცოლი მეტად მხიარუ-
ლიდ არის.

— მოხუცო, ერთი მითხარი, რით
განირჩევა ერთი მეურისაგან: ქალი
და მარტის თვე?

— მარტის თვე წელიწადში ერ-
თი თვეა, ქალი კი — თორმეტი თვე.

— ბრძენსა ჰკითხეს: წელიწად-
ში რამდენი თვეო?

— მინამდი უკოლო ხარ რვა,
როდესაც დაქორწინდები მერეც
ოქვეშეტი კნებაო — უპასუხა.

ჭიჭაპე.

ტირილისაგან დაოსებულო, მიე-
ძინათ სიპ-ქვებზე. დაიძინა ყველამ,
მაგრამ ბერუს თვალს ძილი არ მო-
ჰკიდებია. შუა-ღამისას, იგი ადგა
ნელა, მიიხედ-მოიხედა, აქეთ-იქით.
გადაავლო თვალი ოჯახსაც. დაკუკი-
ნა თავისი გოგონები. დაიჩოქა მეულ-
ლის წინ და ნელის ხმით შესძახა:

— საღომე, ჩემო ერთად-ერთო,
ცხოვრებაში მანუგეშებელო, მშვი-
ლობით! ეხლა შენ მარტომ სწიე
ცხოვრების კაპანი. თუმცა არ მინდა
მარტო დაგარჩინო, მაგრამ მეტი
აღარ შემიძლიან. — სთქვა ეს და კა-
რებში გავარდა...

შეორე დღეს, სოფელში გავარ-
და ამბავ, ბერუს თავი დაუხრჩივა
ი — შიო. შუაღლისას მართლაც,
დამხრჩალი ბერო ამოატარეს სო-
ფელში... მთელი სოფელი ცრემ-
ლებს აფრევევდა მის გვამზე, ხოლო
სალომე კი გამწარებული გაჰყვირო-
და და ამ სალომეს ყვირილს უერთ-
დებოდა დაწიოკებულ გოგონების
უსაზღვრო კივილი...

გ. ლეილიძე.

ნერიული სამზადაოდან

დადი ხნია არც კი არის,
რაც ჩვენს დაბას ეს ესტუმრა,
ჩიხაფხვიას სამოსედში
დარბას, ხორუმაგს მეტიარა.

კინ ტოურსაც გარდს თამაშობს
სცენასაც ქმისხერება,
დღაშებში ხომ განთქმულია—
მესხი შეიძლიც გერ გდრება.

განითხათ თავი მთაქს
ტრაბახია მეტია, მეტი,
შეონია რომ გამოიწიობთ —
დღეში სამჯერ უყდის რეტი.

ეხლა კი მსურს ქარაფშეტა,
„ლახტია“ გამპეს წარუდინდა;
ეშმაკს ჭახტი გამოვართვა
ზურგზე მტერი აფადინო.

მგრინი ეფა, ეხლა მიჯობს
შევისეგნო აწი ქმარა,
თარებმ ბეგრი ჭალაბისათვის,
„ლახტი“ მეტევის მეტიარა
კოდარი.

გასართული

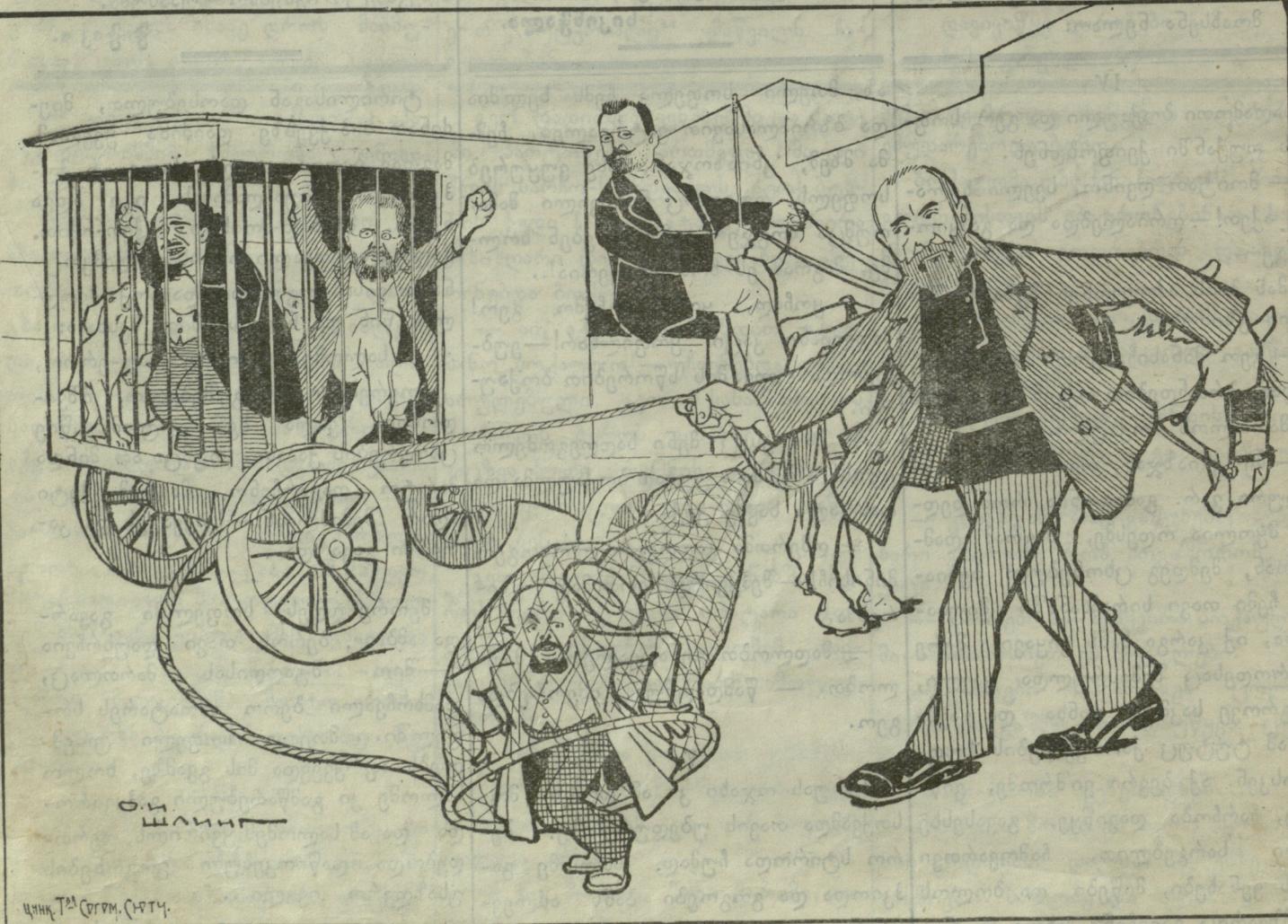
ერთმა კაცება დაპატიჟა და მო-
იწვია თავისი მეგობარი ქალი და
თან მისწერა: „რადგან ჩემთან ცოტა
დიდიხანს უნდა დარჩე, ურიგო არ
იქნება, რომ არ მოიწყინო და რა-
მე ხელსაჭმე, ან გასართობი წამოი-
ლოვო“. დანიშნულს დროზე ქალი
ესტუმრა თავისი მეგობარს და ხელ-
საქმის მაგიერ გასართობად ახალ-
გაზრდა კაცი მიჰვარა.

რამდენ გრადუსამდე ადის სიცი-
ვი და ყინვა რუსეთშიო. — ეკითხება
გროვრაფიის მასწავლებელი შე-
გირს — იმ გრადუსამდე ადის, რომ
კაცი სიტყვა პირზე უყინდებაო. —
მიუგო მარჯვე შეგირდმა.

ნუ თუ მართლა ცოლს ეყრე-
ბიო. — ჰკითხა ერთ კაცს მღვდელ-
მონაზონმა. ევ ხომ ქრისტიანული
საქციელი არ არის, უნდა გახსოვდეს
საღმრთო წერილის სიტყვები: „ცოლ-

ქმარნი შეადგნენ ერთს სხეულსაო“. —
საქმეც ებ არის მოძღვარო. —
მიუგო მწარედ ქმარმა. — თქვენ. რომ
ხშირად გამოგვლოთ ჩემი სახლის
ფანჯრების წინ, მაშინ დაინახავდით,
როგორი ქრისტიანულის წესით ას-
რულებდა თავის მოვალეობას ჩემი
ცოლი, რომ მარტოდ და ერთად
თავის დღეში ვერა ნახავდით.

ქელებში ერთი სოფლელი მღვდე-
ლი დაესწრო. სუფრაზე სხვათა
შორის, ტოლმაც იყო. მღვდელი
სამოთხ გუნდს ერთად ახვევდა
ლავაშში და სჭამდა. ჭირისუფალმა
ეს შენიშნა და ნებიერად ჰკითხა
მღვდელს: „მამაო, თქვენ სოფელში
რამდენ მკვდარსა ჰმარხვენ ერთს
საფლავშიო? — მღვდელი მიუხვდა და
წარბ შეუხრელიდ მიუგო: „ო თუ
რომ დიდია ერთსა და თუ წერილ-
მანებია, ამ თქვენს ტოლმასავით,
მაშინ რამდენიც მოხვდებოთ!“

მარადებელა ქალლების დამზადი მოიჯარადი ისი გახდება, რომ კაცებიც კი მოამზადებინა.

ტფილისი სამაზა „შრომა“. მოხრანის ქ.

რედაქტორ-გმომცემელი დ. მელაშვილი.